

LIPODISTROFIJAS PROFILAKSE

(VIII. starptautiskā meistardarbnīca
“HIV MEDIKAMENTU BLAKNES un LIPODISTROFIJA”,
San Francisko, IX. 2006)

Šī foruma galvenais **vadmotīvs** bija tā pati **profilakse**. Tās veidi, lai izvairītos no medikamentu blaknēm un lipodistrofijas (ķermeņa aptaukojuma zudums un/ vai uzkrāšanās, arī netipiskās vietās), ir sekojoši:

- pirmās terapijas pareiza izvēle;
- terapijas nomaiņa nepieciešamības gadījumā un
- dzīvesveida mainīšana.

Paši **aptaukojuma uzkrāšanās/ zuduma mehānismi** vēl ir neskaidri. Tomēr atzīta ir **ciešā saikne, kas saista lipoatrofiju ar** timidīna analogu (**“Zidovudīna”**, **“Stavudīna”**) lietošanu.

Aptaukojuma stāvokļa normalizēšanās panākama, pārejot no tiem uz alternatīvām zālēm, īpaši **“Tenofovīru”** un **“Abakavīru”**.

ASV pētījums (“posteris” #29) uzrādīja, ka nomainot **“Stavudīnu” (“d4T”) uz “Tenofovīru DF” (“TDF”) kombinācijā ar “Lamivudīnu” (“3TC”) un “Efavirenci”**, turpinājās vīrusa nomākšana, imūnšūnu pieaugums un tika novērots uzlabojums lipoatrofiskajā stāvoklī (ja pie nomaiņas vidējais locekļu aptaukojuma svars bija 4,6kg, tad pēc 2 gadiem tas būtiski palielinājās līdz 5,5kg).

Statistika (rumāņu “posteris” #71) rāda, ka tauku un/ vai **lipīdu abnormalitāte (traucējumi) novērojami 77%** pacientu. Lipīdu vielmaiņas abnormalitāti saista ar ilgstošu antiretrovirālās terapijas (ART) lietojumu (īpaši: **“ddl”**, **“d4T”** vai **proteāzes inhibitoriem**). 33% pacientu ar labiem imunoloģiskiem un viroloģiskiem ART rezultātiem aptaukojuma abnormalitāte nav novērojama.

Austrālijas pētījums (“posteris” #33) uzrāda, ka HIV+ vīriešiem ar lipodistrofiju nepastāv īpaša sakarība starp ķermeņa masas indeksu un lietoto uzturu. Turpretī pozitīva sakarība novērota starp **piesātināto tauku** (cūku, liellopu tauki, sviests u.c.) patēriņu un locekļu aptaukojumu. Šāda sakarība nav novērota, lietojot mono- vai poli- nepiesātinātos taukus (nekarsētas augu eļļas u.c.). Zinātnieki secina, ka tikai padziļināti pētījumi spēs noteikt, vai kāda uztura stratēģija var līdzēt lipoatrofijas u.c. stāvokļa uzlabošanai.

ASV pētījums (“posteris” #40) uzrāda, ka **“Rosiglitazona”** terapija **varētu līdzēt** HIV- lipodistrofijas pacientiem.

Franču pētījums (uzstāšanās #23) rezultāti apstiprina **“Pioglitazona”** lietojumu HIV- lipoatrofijas ārstēšanā pacientiem, kuri vairs nelieto timidīna analogus.

Kuluāru sarunās ar ārstiem par dažādu iemeslu dēļ zaudēta **zemādas tauku slāņa** atgūšanu viņu viedokļi svārstījās no sojas pupiņu lietošanas uzturā līdz pilnīgai minētā fenomena regulējamības neiespējamībai.

A.Kalniņš,
AGIHAS

Materiāls tapis ar Holandes vēstniecības Latvijā atbalstu